

הלכות שבת שלכ-שלג

תרכב

שלכ שלא לילך בהחמה בשבת ובו ג' סעיפים:

א אין מילין את הבהמה ולא אפילו מסעדין¹ דהיינו לאחור בולד שלא יפול לארץ וכן שאר צרכי הולד שהתירו למרות בהם כיו"ט כמ"ש בס' תקב"ג² אסור למרוח בהם בשבת³:

ב אין מפרכסין לבהמה גלדי מכה ולא סכין מכתה בשמן⁴ שאסור למרוח בשביל בהמה⁵ כמה דברים אמורים בגמרא מכה שאינו עושה לה אלא לתענוג בעלמא אבל כשלא נתרפאה המכה שיש לה צער ממנה מותר למרוח בשבילה⁶:

ג אם אכלה כרשינין הרבה ומצטערת יכול להריצה בחצר כדי שתתיגע ותתרפה⁷ ואע"פ שזהו רפואה לה ועל כל רפואה גורו משום שחוקת סמנים⁸ מכל מקום ברפואת בהמה לא גזרו מפני שאין אדם בהול כל כך על רפואת בהמתו שיבא לשחוק סמנים⁹ וכן אם אהזה דם יכול להעמידה במים כדי שתצטנן¹⁰ ואם הוא ספק שאם לא יקונו לה דם תמות מותר לומר לנכרי להקין לה¹¹ שמתוך שאדם בהול על מיתת בהמתו אם לא נתיר לו ע"י נכרי יבא להקין בעצמו¹²:

שלג שלא לפנות אוצר בשבת ובו ו' סעיפים:

א אוצר של תבואה או של כדי יין אע"פ שמותר להסתפק ממנו¹³ ואין בו משום מוקצה¹⁴ אסור לפנותו לדבר הרשות¹⁵ מפני הטורח¹⁶ אבל לדבר מצוה¹⁷ כגון להכניס שם אורחים¹⁸ או שאר סעודת מצוה¹⁹ או לקבוע שם בית המדרש²⁰ מותר לפנותו אפילו כענין שיש בו מורה יתר כגון להגביהם ולשלשלם בחלונות שבתולת או להורידם בסולמות או למלאם מנג לג²¹:

ב כיצד מפנהו(ה) אם היה האוצר גדול מפנה ממנו ה' קופות²² שבכל קופה ג' סאין דהיינו מ"ז סאין²³ לא היה בו אלא ה' קופות מפנה ממנו ד' קופות²⁴ אבל כולו לא יפנה שמא יראה גומות בקרקעיתו וישוה אותן²⁵:

סימן שלג

- א** רמב"ם פכ"ו הפ"ז שו"ע ס"א.
- ב** כ"ז ד"ה מי מ"ז סק"א. מ"א סק"א.
- ג** רמב"ם שם. מור וש"ע שם.
- ד** לבוש ס"א. מ"ז יש. וכו' משמעות רש"י קכו, ב מורה מפני.
- ה** רמב"ם שם. מור וש"ע שם.
- ו** משנה קכו, ב. רמב"ם שם. מור וש"ע שם.
- ז** מ"ז סק"ב.
- ח** משנה שם. רמב"ם שם. מור וש"ע שם.
- ט** בעיא דלא איפשטא בבציה לו, א, ודב"י כמנף הסי' פסק לקולא. מ"א סק"ד. וראה לקמן סי' תקבא ס"א גבי יו"ט.
- י** רב חמדא קכו, ב. ר"ה שם (ג, א) ד"ה ורא. רא"ש פ"ה סי' א. מור וש"ע ס"א.
- יא** ר"ן שם (ג, א) ד"ה תבואה. רמב"ם ס"א.
- יב** רב חמדא שם. מור וש"ע שם.
- יג** רש"י קכו, ב ד"ה ארבע. מור וש"ע שם. ועד"ו לעיל סי' שבר סי"ב. וראה גם סי' שב ס"ד וש"נ.

- א** חשנה קכז, ב. מור וש"ע ס"א. היינו למשך הולד מן הדרם (לקמן סי' תקנב ס"ג).
- ב** רא"ש פ"ה סי' ד - וראה מ"ז סק"א. וד"א סק"א.
- ג** רב הודה בגמ' שם. מ"ז יש. וראה גם לקמן סי' תקנב ס"ג.
- ד** סעי' גיד.
- ה** משמעות ה"ז שם. א"ה וזשא ס"ק א בשם מלבושי יו"ט (לבוש ס"א) נהולת צבי ס"ק א.
- ו** בריתא נג, ג. מור וש"ע ס"ב.
- ז** וראה תוס' נג, א ד"ה מור.
- ח** חסדוא דגמי שם. מור וש"ע שם.
- ט** בריתא שם וכתבא דפסק רבבי יאשיהו. מור וש"ע ס"ג.
- י** מ"ז סק"ב.
- יא** כ"ז ד"ה ואם אכלה. מ"ז שם. מ"א סק"ב.
- יב** ר"ף (בר, ב) רמב"ם פכ"א ה"ל ורא"ש פ"ה סי' ג ע"פ מה דאיפסקא הלכתא כרבי יאשיהו ודלא כבריתא שם. מור וש"ע ס"ב.
- יג** חודכי שם רמז שם. שו"ע ס"ה.
- יד** מרדכי שם. מ"ז סק"ג. מ"א סק"ג.

הלכות שבת שלג-שלד

תרכג

ג כשמפנה אלו ד' או ה' קופות לא יחלקן בקופות קמנות להולוכן בהרבה פעמים כדי להקל משאו מפני שמרבה בהולוך י' (עין ס' שב"ע יט):

ד ד' או ה' קופות שאמרו לאורה אחר או להלמד אחר שישב שם במקומו אבל אם יש לו הרבה אורחים מפנה כשיעור זה לכל אורה ואורה יט ובלבד שלא יגמור את האוצר י' ולא יפנה אחר לכולם אלא כל אחד יפנה לעצמו י" או אחר יפנה לו לבדו י"ז:

ה חבית של יין שהובאו על עגלה אסור להורידם בשבת אם לא להושיב שם אורחים או לצורך מצוה י" והוא שאין בהן יותר מט"ו סאין י"א כמו שנתבאר במפנה את האוצר י"ב ואף אם צריך לשתות מהן בשבת ימשוך משם וישתה י"ג ולא יורדן אפילו ע"י נכרי י"ד אלא במקום הפסד גדול כמ"ש בס' ש"ז י"ה אבל אם אי אפשר למשוך משם נותר להוריד י"ז אפילו ע"י ישראל כמה שצריך לו לאותה שבת:

ז כשם שהתירו כאן לצורך אורחים כמו לצורך דבר מצוה כך בכל מקום שהתירו איזה דבר לצורך מצוה מותר ג"כ לצורך אורחים י"ז ואינן נקראים אורחים אלא שבאו מעיר אחרת י"ח בין שנתארחו אצלו י"ט בין שזימן אורחים שנתארחו אצל אחרים י"א אבל כשיזמן חבירו שבאותה העיר שיעוד אצלו אינו נקרא אורה וסעודה הרשעה היא י"א אלא אם כן זימנו לבא אצלו לכבוד האורה שיש לו שאז גם חבירו בכלל אורה לעיני זה י"ב:

שלד דיני דליקה בשבת וכו' כ"ט סעיפים:

א נפלה דליקה בשבת גזרו חכמים שלא יצילו כלום מפניה אפילו למקום המותר במלטול והפצים המותרים במלטול י' ואפילו אוכלים ומשקים לא יציל אלא מה שצריך לו לאותה שבת בלבד כגון אם נפלה בליל שבת קודם הסעודה מציל מוון ג' סעודות הראוי לאדם לאדם הראוי לכהמה לכהמה ובשחרית מוון שתי סעודות ובמנחה מוון סעודה אחת י' שאם יהיה מותר להציל כל חפציו יש להוש שמהמת מרדת ההצלה שהוא בהול וחפז להציל ישבח שהיום שבת ויבא לכבות הדליקה י':

ב כמה דברים אמורים בבית שהדליקה בו אבל בתים הקרובים ויראים שתיגע להם

יז בעיא דלא איפשטא קבו, א, ודרא"ש פ"ח ס' א פסק לחומרא. מור וש"ע ס"ב.

טו סעיף ה.

טז גנז קבו, א. מור וש"ע ס"ג.

יח בעיא דלא איפשטא ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

יח בנפיל סוף ס"ב.

כח ראה תרומת הדשן שם. מ"א ס' תקפו סק"ג. וראה גם לקמן שם סוף ס"א.

כט תרומת הדשן שם. רמ"א שם.

ל ב"י מ"ה ס"ב ברעית תרומת הדשן. רמ"א שם.

לא ב"י שם ברעית תרומת הדשן. רמ"א שם. וראה גם לעיל ס' שו סוף סכ"ג.

לב מ"ז סק"ב.

סימן שלד

א משנה ק"ו, ב. מור וש"ע ס"א.

ב גנז' שם ורש"י ד"ה לעולם ור"ה מנדי. וראה גם רמב"ם פכ"ג ה"ב.

ג משנה שם. מור וש"ע שם.

ד רבא בגנז' שם, ורש"י ד"ה ואי, ותוס' גזר, א ד"ה מתוך, הובא במ"ז סק"א. מור וש"ע שם. וראה לקמן סכ"ה (במומבר) שמעמם זה אסור להציל גם ע"י נכרי.

ז אור ורוע הל' שבת סי' פו בשם רבינו יואל. רמ"א ס"ג.

ח אור ורוע שם. מ"א סק"ג.

ט בעיל ס"ב.

יג מ"א סק"ו.

כד אור ורוע שם בשם ראב"ה.

כה סל"ז. וראה שם ס"ב.

כו מ"א שם.

כז תרומת הדשן סי' עב. רמ"א ס"א.